

Kayseri'ye Calvin gerekmez ticaret genimizde var'

Vatan
February 22, 2006

Kayserililer'i birden bire ülke gündemine taşıyan ünlü pastırmaları değil, çoğunun adını bile duymadığı Calvin oldu! "İslami Calvinistler" tartışmasıyla Kayseri, Müslümanlık ile kapitalizmin buluşmasının sembolü haline geldi. Oysa gerek Anadolu Kaplanları arasına giren büyük şirketler, gerekse küçük işletmeciler tek bir konuda hemfikir: Calvin Malvin bilmeyiz, biz doğuştan girişimciyiz!

Başbakan'ın danışmanı Cüneyd Zapsu'nun eşinin başı açık namaz fotoğraflarıyla birlikte, Avrupa İstikrar İnsiyatifi'nin (ESI) 19 Eylül 2005'te hazırladığı "İslami Calvinistler" raporu da tekrar tartışma konusu oldu. Raporda, Türkiye'nin vitrin kentleri olan İstanbul, Ankara, İzmir değil; Kayseri araştırma alanı tercih edilmiş, muhafazakar ve geleneksel Türk hayatı ile kapitalizmi bir araya getiren bu şehirden "İslami Calvinistler" olarak bahsedilmişti. Ancak tepkiler birden "İslami Hıristiyanlaştırma" eksenine dönmüş, raporu hazırlayanlar Calvinist kavramını, sosyolojik anlamda kullandıklarını açıkladılar. Dışişleri Bakanı Abdullah Gül de, "Bunun adı Hıristiyanlık'ta Calvinizm. Başka dinlerde başka isimler alır. Kayseri'deki sosyolojik olayı buna benzetiyorlar. Bu çok doğru" dedi. Peki nasıl oldu da Kayserililer, muhafazarlıkla kapitalizmin bir arada yaşayabileceğini ortaya koydu ve büyük bir başarıya imza attı? İşin sırrını Kayserililere sorduk...

'Kayserili ataktır gözü karadır, azla yetinmesini bilir'

Orta Anadolu Holding'in fabrikalarında üretilen denim kumaşlarını dünyada 35 milyon kişi giyiyor. 1953 yılında bir grup işadamının ortaklığı ile yola çıkan şirket artık dünyaca ünlü bir dev. Başta Levis olmak üzere Lee, Diesel, Mavi, Wrangler, Replay, Guess, Calvin Klein, Rifle gibi ünlü bluejean üreticilerine denim satıyor. Şirketin onursal başkanı Fatih Karamancı ile Kayseri mucizesini konuştuk:

Kayserililer Calvinist mi?

Calvinizm'in ne demek olduğunu bilsem evet veya hayır diyeceğim. Calvin, protestan bir reformist. Onun Kayseri'nin ekonomik başarısıyla ilişkisini çözmüş değilim. Adam son derece sofudur ama iş hayatındaki gerekli tüm kuralları uygulayabilir. Bugün en büyük parayı işleten Suudiler. Bu işin niçin bu kadar kurcalandığını anlamış değilim.

Rapora tepkiniz ne oldu?

Bu rapor gazetede ilk çıktığında Avrupa'daydım, kendi firmamızın ismi dikkatimi çekti. Calvinist falan derken arkadaşlarım benimle gırgır geçmeye başladı. "Sen Protestan mı oldun, papaz mısın" diye. Calvinizm'in ne olduğunu öğrenmek için geçtik bilgisayarın başına,

kızıma çıkar bakayım neymiş bu Calvinizm dedim. Çünkü benim bildiğim tek Calvin, Calvin Klein!

Gayrimüslimlerin etkisi büyük Peki Kayseri'nin başarısının ardında ne var?

Kayseri'nin tarihçesine baktığımız zaman gayrimüslimlerin yoğun olduğunu görürsünüz. Gayrimüslimlerin o tarihteki başarıları Türkler'in önündeydi. Fakat 1'inci Dünya Savaşı sonrası değişen demografik yapıda Türkler, onlardan öğrendikleri bilgi ve becerileri çok daha iyi adapte ederek diğer vilayetlerin önüne geçti. Onun dışında hepimizin 5 parmağı var, üstünlük sağlayacak bir yanımız yok. Tabii genetik olarak Kayserililer'in alçakgönüllü, tevazu sahibi. Ayrıca Kayserili ataktır, gözü karadır, hissiyle hareket etmeyi sever, risk alır ama bana göre hesap edilmiş risk alır. Kanaatkardır, hedefini çok yüksek koymaz, başarının uzun dönemlerde de gelmesini bekleyebilir.

MÜŞİAD Kayseri Şube Başkanı Celal Hasnalçacı: Muhafazakarım fakat, dekolte kıyafet de dikerim

Rapor bizim hakkımızda olumlu ama İslami Calvinistler denmesi yanlış. Bundan 20 yıl önce Kayseri'de kadınlara pantolon giydirmek çok zordu. Fakat bugün pantolon giyenlerin yüzde 90'ı kadın. Bunu yasaklayacak haliniz yok. Benim 5 yıl önce yırtılmış pantolon yaptıracağım aklıma bile gelmezdi. Adamların ellerine taş verip kumaşları yırtmaya çalışıyoruz. Niye? Parayı oradan kazanıyoruz, dikimden değil yırtarak kazanıyoruz. Buna da kalkıp Calvinizm mi diyeceksiniz yani. Ticaret neyi gerektiriyorsa onu yapıyorsunuz. Ben namazımı kılar, orucumu tutar, hacca giderim ama ticaret suyun akışına benzer, önünü tutarsan o su senden gider. Kızıma göbeği açık giydirmem fakat tasarımcı bana dekolte giysi sipariş veriyor, 'yap' diyor yapıyorum. Yapmam dediğim zaman fabrikayı kapatmam lazım.

Kayseri Sanayi Odası Başkanı Boydak: İşimizi eşimiz kadar severiz

Türkiye, Boydak Ailesi'nden çok İstikbal ve Bellona markalarını biliyor. Ancak Kayseri'de onları tanımayan yok. Çünkü 10 bin Kayserili geçimini Boydak Holding'in fabrikalarında çalışarak sağlıyor. 1,5 milyar dolar cirosu olan Boydaklar, bir yandan yatırımlarına günden güne yeni ekliyor, bir yandan da yaptıkları sağlık ocakları

ve okul binalarıyla hayırseverlik yarışında önde gidenler arasında yer alıyor. Boydak Holding Yönetim Kurulu üyesi Mustafa Boydak, aynı zamanda Kayseri Sanayi Odası'nın başkanı. Ona göre Kayseri mucizesinin ardında yatan, aile değerlerine verilen önem: "Kayseri'de farklı bir İslami anlayış mı var diyerek abartmamak gerekiyor. Kayserili muhafazakardır, aile değerlerine düşkündür ve aileçi hiyerarşi, ortaklık ilişkileri iyi işler. Elbette ki dürüst ve çalışkandır aynı zamanda. İşini en az eşi kadar sever."

Kayserili kadın marka giyer kaliteyi bilir!

İkbal Cavdaroğlu, Kayseri'nin ilk kadın yeminli müşaviri. Ayrıca AKP Melikgazi İlçe Teşkilatı Kadın Kolları Başkanı. "Örf ve adetlerimize bağlı kalmak şartıyla yeniliklere açığız" diyen Cavdaroğlu kadın gözüyle Kayserilileri anlattı: "Başımı evlenince kapattım. Ama eşim hiç sıkılmaz, hatta evden çıkarırken 'Yakışmamış, çıkar' bile diyor. Çünkü bizim dinimiz kolaylıklar dinidir. Üstelik insanlarımız çok sosyaldır. Kayseri oturmaları meşhurdur. Haftada bir yemekli çaylı oturmalarımız olur. Beyler tavlama, domino oynar, hanımlar kendi aralarında sohbet eder. Kayserililer marka ürünler giyer. İyiyi, kaliteyi bilir."

Zengin çıkaran köy Hacılar

Kayseri'ye 'İslami Calvinistler' denilen raporda, 'Hacılar' adlı bir köyden de 'Müslüman Sanayi Havzası' olarak bahsediliyor. Şehir merkezine 10 kilometre uzaklıktaki 20.000 nüfuslu Hacılar'da, hem birbiriyle rekabet eden hem de birlikte çalışan iş adamlarını birbirine bağlayan şeyin, aynı dini paylaşmaları ve yerel toplumlarıyla gurur duymaları olduğu söyleniyor. "Zengin çıkaran köy" olarak ünlendiğini duyunca, gelişmiş bir ilçe diye

düşündük. Ancak Hacılar, tipik bir Anadolu kasabası. Köylülerin çoğu organize sanayi bölgesindeki fabrikalarda çalışıyor. Herkesin işi gücü yerinde, arabası olmayan yok gibi. Kadınlar bütçelerine katkı sağlayabilmek için evlerinde seccade büyüklüğünde ipek halı dokuyor. Halılar yurt dışına ihraç ediliyor. Çocukların hayalleri ise burada çok başka: Onlar futbolcu ya da popçu değil, koltukçu olmak istiyor! Köylüler söz birliği etmişçesine "Hacılar köylüsü çalışkan ve azimlidir" diyor.

100 ülkeye ihracat yapıyor

Türkiye sanayisinin bel kemiğini oluşturan en önemli illerden biri Kayseri. Tek meşhur ürünü pastırma değil. Organize Sanayi Bölgesi'nde üretilen 100'ün üzerinde mal, 100 farklı ülkeye ihraç ediliyor. OSB'nin 2005 yılındaki toplam ihracatının ise 1,5 milyar dolar düzeyinde olduğu tahmin ediliyor. Çalışkan Kayserililer'in bir diğer özelliği ise hayırseverlikleri. Son 10 yılda hayırseverlerin bağışlarının miktarı 300 milyon doları bulmuş. Kentteki okulların yüzde 90'ını işadamları yaptırmış. Kayseri merkezde toplam 16 aşevi var. Her gün yaklaşık 10 bin kişi, 3 öğün yemeğini aşevlerinden alıyor.

* Nüfus: 1.060.694 (2000 nüfus sayımına göre)

* Kişi başına düşen milli gelir: 3.500 dolar (2004 yılı verileri)

* Toplam yıllık gayri safi milli hasıla: 3,8 milyar dolar

* Okur yazar oranı: Yüzde 93.72

* İşsizlik oranı: Yüzde 8.5.